

Връзка с фискални устройства (ФУ)

Общо описание	2
Ограничения при работа с модул Връзка с ФУ	2
Фискални устройства, с които работи модул Връзка с ФУ.....	4
Особености на фискалните устройства	4
Специфични ограничения.....	5
Понятия.....	6
Настройки.....	7
Начини на плащане и възможност за автоматизирано издаване на ФБ.....	9
Автоматизирано издаване на фискален бон	10
Автоматизирано издаване на ФБ при работа с меню Продажби>Документи>Дневни продажби	10
Автоматизирано издаване на ФБ при работа с менюта Продажби>Документи>Фактура и Експедиция за отделен клиент.....	11
Допълнителна опция Издаване на ФБ от ФУ	15
Данъчни групи на стоки/услуги при печат на ФБ.....	16
Системни функции>Затваряне на ФБ.....	16

Общо описание

Модул Връзка с фискални устройства (ФУ) е интегриран с модули Продажби Basic, Продажби Standard и Продажби Professional.

Модулът е предназначен за автоматизирано издаване на фискални бонове (ФБ), съгласно изискванията на НАРЕДБА № Н-18 от 13.12.2006 г. за регистриране и отчитане чрез фискални устройства на продажбите в търговските обекти, изискванията към софтуерите за управлението им и изискванията към лицата, които извършват продажби чрез електронен магазин (Наредба Н-18), Приложение № 1:

- Точка V буква а Стандартен фискален бон;
- Точка V буква б Сторно фискален бон.

При автоматизирано издаване на Стандартен фискален бон към Фактура, Дт известие и Експедиция за отделен клиент се използва допустимото облекчение съгласно чл. 26, ал. 7 на Наредба Н-18: *При продажба, за която е издадена фактура, дебитно известие, туристически ваучер или резервационна бланка по смисъла на Закона за туризма или друг първичен счетоводен документ съгласно чл. 6, ал. 1 от Закона за счетоводството, в който/която са посочени количеството и видът на стоките/услугите, във фискалния/системния бон се допуска да се отпечата сумарният оборот по съответните данъчни групи и код на данъчната група. В този случай задължително трябва да се посочат номерът и датата на първичния счетоводен документ, туристическия ваучер или резервационната бланка, по който/която се извършва плащането. Предходните изречения не се прилагат в случаите на чл. 27, ал. 3, т. 3. Издадените документи по изречение първо се съхраняват най-малко в срока по чл. 38 от ДОПК.*

При автоматизирано издаване на Сторно фискален бон към Кт известие се използва допустимото облекчение съгласно чл. 31, ал. 2а на Наредба Н-18: *При документирание на сторно операция, във връзка с която е издадено кредитно известие, в което са посочени количеството и видът на стоките или услугите, в сторно документа се допуска да се отпечата сумарният оборот по съответните данъчни групи и код на данъчната група, като задължително се посочи номерът и датата на кредитното известие. Предходното изречение не се прилага в случаите на чл. 27, ал. 3, т. 3.*

Модул Връзка с ФУ се закупува като лицензи за брой оператори. Броят на тази лицензи зависи от броя на потребителите на система АЖУР®L, които имат необходимост за автоматизирано издаване на фискални бонове (ФБ) от ФУ.

Ограничения при работа с модул Връзка с ФУ

1. Модулът е разработен за използване като част от системата АЖУР®L. Не е предназначен за работа в ресторанти, барове или други обекти за обществено хранене, хотели или други места за настаняване, магазини, аптеки, търговски обекти с основна дейност търговия на дребно или извършващи продажби/зарезждания на течни горива или търговски обекти, оказващи пряко услуги на данъчно незадължени лица. Модулът е подходящ за работа в производствени предприятия от всякакъв тип, складове на едро (големи дистрибутори), отдаване под наем на търговски площи и други услуги.

2. Модулът не е разработен за работа с артикули от данъчна група "В" - за продажби на течни горива чрез измервателни средства за разход на течни горива.
3. Модулът не е разработен за целите на покупко-продажба на чуждестранна валута.
4. Модулът не е разработен да изпълнява изискванията на Приложение № 29 на Наредба Н-18.
5. При автоматизирано издаване на ФБ към ФУ се подава твърдо уникален номер на продажбата от вида 00000000-0000-00000000. Първите два символа са латински букви О, а останалите са нули.
6. Не се допуска стартирането на системата от две или повече работни места с един и същи шифър на потребител.
7. Не се допуска автоматизираното издаване на Сторно ФБ към Вътрешна фактура и Експедиция за отделен клиент за връщане стока/услуга или предоставяне на допълнителни отстъпки: отрицателна експедиция и към фактическото връщане на пари към такъв документ.
8. Не се допуска автоматизираното издаване на ФБ към:
 - Фактура за дистанционна продажба или нейното плащане;
 - Известие за дължими неустойки или тяхното плащане;
 - Въвеждане на плащане към други вземания;
 - Въвеждане в системата на авансово плащане през ***Продажби>Обработки>Плащания от клиенти.***
9. Не се допуска автоматизирано издаване на ФБ или Сторно ФБ при частично плащане на документи, които в детайла си съдържат стоки/услуги, които се фискализират в различни данъчни групи по смисъла на Наредба Н-18.
10. Възможността за автоматизираното издаване на ФБ се деактивира независимо от наличието на модул Връзка с ФУ, ако при влизане в системата се установи, че:
 - Работното място не съществува в номенклатурата на Работните места (виж [Настройки](#)) или
 - Работното място е деактивирано или
 - Работното място е свързано с Търговски обект (виж [Настройки](#)), който е деактивиран или който не съществува в номенклатурата на Търговските обекти или
 - Потребителят, който влиза в системата няма въведени: Код на оператор и парола за оператор или
 - ФУ, свързано с конкретното работно място, не е в режим Продажба или Връзка с компютър (в зависимост от ФУ) или
 - ФУ не е в готовност за работа (не е включено ФУ, не работи или не е стартиран софтуера управляващ ФУ, самото ФУ връща грешка за готовност – липса на хартия, недостатъчно памет и др.).

Внимание! В този случай системата продължава нормалната си работа и могат да се записват всички видове търговски документи и всички видове плащания към тях, но без да се издават ФБ.

В случая на **ФУ не е в готовност за работа** системата извежда предупредително съобщение.

11. Не се допуска корекция на Експедиция за отделен клиент, за която е издаден ФБ.
12. При работа с разпределена БД (ПРМ-ЦРМ) не се пренася информация за издадените ФБ на ПРМ.

13. Модулът няма демо версия и няма студентска версия (версия за обучение).

Фискални устройства, с които работи модул Връзка с ФУ

1. Производител: Тремол ООД:
Всички видове ФУ, поддържащи комуникация със сървър за управление ZFPLabServer.
1. Производител Елтрейд ООД:
Всички видове ФУ, поддържащи комуникация с ActiveX за касов апарат ELTRADE B1 KL, ELTRADE A3 KL и за фискален принтер ELTRADE PRP-250F KL, EPSON TM-T810F.
2. Производител Датекс ООД:
Всички видове ФУ, поддържащи комуникация чрез FP3530 COM Server
3. Производител Дейзи Тех АД:
Всички видове ФУ, поддържащи комуникация чрез JSON_ECRCommApp
4. Производител ISL ООД:
Всички видове ФУ, поддържащи комуникация чрез Комуникационен сървър за управление на ФУ ISL - FPRNserver

Особености на фискалните устройства

Производител	Мрежа	Комуникационен сървър
Тремол	ДА	ZFPLabServer да бъде инсталиран на компютър, на който се намира ФУ
Елтрейд	НЕ	ActiveX драйвер
Датекс	ДА/НЕ	FP3530 Com Server за ФУ се инсталира на всяко работно място.
ISL	Да	Софтуерният сървър FPRNServer трябва да е инсталиран на компютър, към който е свързано ФУ. Софтуерът трябва да се стартира всеки път и да остава активен.
Дейзи	ДА	При устройства, които са свързани по сериен порт, софтуерният сървър ECR CommApp трябва да е инсталиран на компютър, към който е свързано ФУ. Софтуерът трябва да се стартира всеки път.

За ФУ от тип фискален принтер задължително се инсталира освен софтуерния сървър за управление на ФУ и потребителски софтуер.

Особености за връзка с ФУ през RDP.

RDP = Remote Desktop Connection = Отдалечена връзка / терминал.

- За използване на ФУ от марката Елтрейд, трябва в настройките на връзката да се укаже, че СОМ-портовете на локалния компютър се използват и на терминалния сървър. Това е опция при настройката на RDP връзката. ActiveX приложението за ФУ се инсталира на Терминалния сървър. На локалния компютър евентуално може да се наложи инсталиране на драйверите за USB към СОМ-порт. Сървърът трябва да бъде различно Windows server 2012, тъй като при него има бъг и работи много бавно.
- За използване на ФУ от марката Датекс, които не са мрежови, трябва в настройките на връзката да се укаже, че искаме СОМ-портовете на локалния компютър да се използват и на терминалния сървър. Това е опция при настройката на връзката. FP3530 приложението за ФУ се инсталира на Терминалния сървър. На локалния компютър евентуално може да се наложи инсталиране на драйверите за USB към Компорт. Сървърът трябва да бъде различно Windows server 2012, тъй като при него има бъг и работи много бавно.
- За ФУ на Тремол или Дейзи, Терминалният сървър трябва да "вижда" по IP адрес или име (DDNS) локалния компютър, на който е инсталиран софтуерът за управление на ФУ. На терминалния сървър не се инсталира софтуер за управление на ФУ. Интернетът, който използва работната станция, трябва да е със статично IP или да са си осигурили DDNS. Ако са с динамичен IP адрес, DDNS осигурява връзката по име (например работно място.ком). В рутера на отдалеченото работно място се пренасочва порт към IP и порт на работната станция, на която е инсталиран софтуерът за управление на ФУ.
- За ФУ на Датекс мрежови вариант. На Терминалния сървър се инсталира FP3530. Правят се настройките, както при Тремол или Дейзи. Само пренасочването не е към работна станция, а към IP адрес и порт на самото ФУ.

Специфични ограничения

- Всички модели на Дейзи и ISL не позволяват издаване на ФБ с положителни и отрицателни суми в един документ – примерно продажба за 100 лв и приспаднаван аванс за -50. Ограничението може да се прояви само при работа с меню Продажби>Документи>Дневни продажби>Издаване.
- Тремол, Елтрейд, Дейзи и ISL – работят в „транзакционен“ режим, което е добре при свършване на хартия и прекъсване на връзка.
- Тремол и ISL правят предварителна „логическа“ проверка за коректност на подаваната за печат към ФУ информация.
- Датекс – не работи в транзакционен режим. При него ако по време на издаване на бона прекъсне печатът, бонът се анулира, клавиатурата на ФУ блокира. Трябва да се започне издаване на следващ бон, за да се направи опит за разблокиране на ФУ.
- Различните ФУ поддържат различен максимален брой редове във ФБ поради софтуерни или хардуерни ограничения;
- Брой оператори:
Няма възможност за кодиране на оператори - те са с последователна

номерация от 1 до 20 или 30, в зависимост от производителя. Паролата може да е различна и да се задава потребителски.

- ◇ Тремол – до 20 оператора;
- ◇ Дейзи – до 20 оператора;
- ◇ Елтрейд – до 30 оператора;
- ◇ ISL – до 10 оператора;
- ◇ Датекс - X модели до 30 оператора, от които 30 едновременно на 1 ФУ;
- ◇ Датекс $\diamond X$ до 30 оператора, от които за работна смяна до 8 едновременно на 1 ФУ.

Понятия

- **ТО – Търговски обект** по смисъла на т. 41 от §1 на ДР на ЗДДС *"Търговски обект" е всяко място, помещение или съоръжение (например: маси, сергии и други подобни) на открито или под навеси, във или от което се извършват продажби на стоки или услуги, независимо че помещението или съоръжението може да служи същевременно и за други цели (например: офис, жилище или други подобни), да е част от притежаван недвижим имот (например: гараж, мазе, стая или други подобни) или да е производствен склад или превозно средство, от което се извършват продажби.*

Пример за ТО е:

Там където има регистрирани ФУ. Това са посочените обекти в Приложение № 24 на Наредба Н-18 *Заявление за въвеждане в експлоатация на ФУ.*

Търговският обект е номенклатура в БД на АЖУР®L. Няма собствени настройки. Придобива настройките, валидни за БД. Няма ограничаване на видимост на документите между различни търговски обекти в една БД.

Забележка:

За целите на модул Връзка с ФУ трябва да бъдат описани само търговски обекти, в които ДЗЛ по ЗДДС иска да използва автоматизираната връзка с ФУ, описанието на останалите търговски обекти е по желание.

- **Работно място** – физическо работно място (компютър, терминален сървър) в локалната мрежа на клиента. На едно и също работно място могат да работят различни потребители на АЖУР®L. В една БД едно работно място може да има връзка само с едно ФУ или въобще да няма връзка с ФУ.

Забележка:

За целите на модул Връзка с ФУ трябва да бъдат описани само работните места, в които ДЗЛ по ЗДДС иска да използва автоматизираната връзка с ФУ, описанието на останалите работни места е по желание.

- **Оператор** – Операторът, с който се влиза във ФУ в режим Продажби. 4 разряден код със собствена парола.

Внимание! Оператор на фискално устройство е различно от потребител в АЖУР®L, затова е нужно да се укаже връзката между тях. За всеки потребител, който ще ползва автоматизираното издаване на ФБ, трябва да бъде въведен съответстващ оператор, програмиран във фискалното устройство, със съответстващата му парола.

Внимание! Допустимо е няколко потребители в АЖУР®L да бъдат свързани с един и същи оператор на ФУ, но лицензите за модул Връзка с ФУ се броят на база уникалната комбинация между потребител на Ажур и оператор на ФУ.

Настройки

Модулът се включва в конфигурацията на АЖУР®L по стандартната за системата схема:

- при нова инсталация, модулът трябва да е включен в конфигурационните файлове;
- при допълнително закупуване на модула трябва да се изпълни обновяване на конфигурацията – автоматизирано през интернет или чрез файл.

За да се работи с модул **Връзка с ФУ**, трябва задължително да се направят предварителни настройки на системата.

Внимание!

Всички описани по-долу настройки могат да бъдат направени, променени или преглеждани само от потребители **987 и 9999**.

Внимание! Ако сте използвали модул Продажби НН-18 на система АЖУР®L (т.нар. СУПТО версия), може да използвате вече направените настройки при работата с този модул. Единственото, което може да се наложи да направите, е да премахнете излишните връзки на потребители и работни места с ФУ. Премахването е задължително когато броят лицензи за СУПТО версията на АЖУР®L надвишава необходимия брой лицензи за оператори за модул Връзка с ФУ.

Излишни връзки са тези за потребители и работни места, които работят с търговски документи, но тяхната работа няма пряко отношение към издаването ФБ от ФУ.

Пример:

Работно място и потребител, който въвежда и обработва независимо от начина им на плащане в следствие:

- Заявки от клиенти;
- Проформа фактури;
- Оферти;
- Спецификации.

Работно място и потребител, който обработва само търговски документи и плащания, които не изискват издаването на ФБ (аналога на плащането по банкова сметка, съгласно изискванията на Наредба Н-18).

1. В **Пароли и данни за фирма** всеки потребител, който ще издава автоматизирано ФБ от ФУ, трябва да има въведени **Код оператор и парола за оператора**, които да са програмирани във ФУ.

2. В *Настройки > Връзка с ФУ > папка Търговски обекти* трябва да се създаде списък с търговските обекти:
 - **Код търговски обект;**
 - **Наименование на търговския обект;**
 - **Адрес на търговския обект;**
 - **Активен:**
 - ◇ **Да** – свързаните към този търговски обект работни места се проверяват за връзка с ФУ;
 - ◇ **Не** – свързаните към този търговски обект работни места не се проверяват за връзка с ФУ.
3. В *Настройки>Връзка с ФУ>таб Списък на ФУ* трябва да се създаде списък с всички регистрирани ФУ на данъчно задълженото лице. Изисква се въвеждане на:
 - **№ на фискалното устройство** - 8-разряден индивидуален номер на ФУ, присвоен от производителя;
 - **Наименование** - потребителско описание на ФУ;
 - **Марка** – избира се от списък с възможните марки, с които системата работи;
 - **Модел на ФУ** – описателна част за справочна информация при възникване на проблеми с комуникацията;
 - **Host адрес на Http сървър** – IP адреса на комуникационния сървър на ФУ. За апарати на Тремол това е адресът на ZFP LabServer. За Датекс е адресът на мрежовото ФУ;
 - **Парола за Host**
 - **Сървър порт** – портът, на който се осъществява комуникацията между АЖУР[®]L и комуникационния сървър на ФУ;
 - **СОМ порт** – портът, на който физически е свързано съответното ФУ;
 - **Скорост на ФУ** – скоростта, с която работи съответния модел ФУ;
 - **Софтуерен ключ** – използва се само за ФУ на Елтрейд. Получава се от Елтрейд;
 - **Външен дисплей** – информативно поле за външен дисплей, с опции за избор Да или Не;
 - **Фискален принтер** – с опции за избор Да или Не, т.е. дали ФУ е фискален принтер или касов апарат;
 - **Път до log файл**, в който се записват всички подадени команди между ФУ и системата и резултатите от тях, ако има такъв.
4. В *Настройки>Връзка с ФУ >таб Работни места* трябва да се създаде списък **с всички работни места**, от които ще се издават автоматизирано ФБ.

Внимание!

Ако дадено работно място не е описано в списъка на работните места или е посочено като неактивно или е свързано с търговски обект, който е посочен като неактивен, системата позволява регистрация на всякакви търговски документи и плащания, но не активира автоматизираната връзка с ФУ за издаване на ФБ.

Въвежда се:

- **№ на работно място** – уникален номер на работното място (свободен код);
- **Наименование** – потребителско описание на работното място;

- **Търговски обект** – избира се от падащ списък код на търговския обект, предварително описан в таб Търговски обекти;
- **Име на компютър** – името на работното място във вътрешната мрежа;
- **№ на фискално устройство** – избира се от списък на ФУ, предварително описани в таб Списък на ФУ;
- **Активно** – ДА/НЕ.

Начини на плащане и възможност за автоматизирано издаване на ФБ

В модул Продажби са дефинирани твърдо и не могат да бъдат променяни следните начини на плащане:

Наименование	Забележка	Възможност за автоматизирано издаване на ФБ
	В системата се допуска издаване на търговски документ без да се посочи начин на плащане. В този случай се избира от падащия списък ,празно‘	НЕ
В брой		ДА
По сметка	Кредитен превод	НЕ
Друго с ФБ	Използва се в случаите на други заместващи парите платежни средства не дефинирани изрично в БД начини на плащане	ДА
Дт/Кт карта		ДА
Чек/Ваучер		ДА
Прихващане	Достъпно за избор само в меню Продажби>Обработки>Плащания от клиенти	НЕ
Прехвърляне	Достъпно за избор само в меню Продажби>Обработки>Плащания от клиенти	НЕ
Друго без ФБ	Използва се в случаите на други плащания, които не са дефинирани изрично в БД, различни от заместващи парите платежни средства	НЕ
Внасяне по сметка	Внасяне на пари в наличност по платежна сметка	НЕ
Директен дебит		НЕ
Паричен превод	Наличен паричен превод, извършен чрез доставчик на платежна услуга по смисъла на Закона за платежните услуги и платежните системи	НЕ
Пощенски превод	Пощенски паричен превод, извършен чрез лицензиран пощенски оператор за извършване на пощенски парични преводи по смисъла на Закона за пощенските услуги	НЕ
Платено на моб. ФУ	Използва се в случаите на издаване на ФБ преди издаването на търговски документ в системата.	НЕ
Съгл. чл.25(2) НН-18	Използва се в случаите на разносна търговия, когато фискалната касова бележка се издава и се предава на разносвача, който от своя страна я предоставя на купувача при плащането	ДА

Автоматизирано издаване на фискален бон

Автоматизирано издаване на ФБ при работа с меню *Продажби>Документи>Дневни продажби*

Ако при вход в системата се установи нормална връзка с ФУ, при работа с меню *Продажби>Документи>Дневни продажби>Издаване* след изход от грида с детайлната информация и избиране (потвърждаване) на **Вид плащане**, за който е допустимо издаването на ФБ се активира чек Фискален бон.

Бруто тегло:	1 ценова група	ДДС-от	Вид плащане	Сума без ДДС:	2.00
Нето тегло:			В брой	Дан.основа:	2.00
Дистрибутор:			☒ Фискален бон	ДДС:	0.40
			☐ Връзка с ПОС	Сума за плащане	2.40

Изход Нова продажба (F9) Отпечатване Запис

Ако потребителят работещ с менюто, **не махне** отметката пред **Фискален бон**, на бутон **Запис** системата записва дневната продажба и подава команда към сървъра управляващ ФУ за издаването на:

- Фискален бон – ако сумата за плащане на дневната продажба е по-голяма от 0,00.
- Сторно фискален бон – ако сумата за плащане на дневната продажба е по-малка от 0,00. Този случай се използва, когато имаме частично връщане на стоки или намаление на данъчната основа на продадени стоки или услуги. В случая на Сторно фискален бон системата изисква въвеждането на допълнителна информация за номер, дата и час на издаване на фискалния бон, по повод на който се издава сторно документът, причината за сторно операцията и индивидуалния номер на фискалната памет от фискалния бон, по който се извършва сторно операцията. За целта системата отваря допълнителен екран, в който тези данни трябва да се въведат. Ако данните не се въведат или се натисне бутон **Отказ** в този екран, системата записва намалението в дневните продажби, но не подава команда за издаване на Сторно ФБ към ФУ. Ако данните се въведат и се натисне бутон **Сторно**, системата подава команда за Сторно ФБ към ФУ.

При успешно издаване на ФБ или Сторно ФБ номерът му, датата и часът, индивидуалният номер на фискалната памет на ФУ се записват в БД, към записаната вече дневна продажба.

Ако потребителят работещ с менюто **махне** отметката пред **Фискален бон**, на бутон **Запис** системата записва дневната продажба и **НЕ** подава команда към сървъра управляващ ФУ за издаване на ФБ.

Внимание! Само при работа с дневни продажби системата подава за фискализиране на информация към ФУ наименование на стоката/услугата, код на данъчна група, количество и цената по видове закупени стоки или услуги. Във всички останали случаи се използва допустимото обобщаване по данъчни групи.

Автоматизирано издаване на ФБ при работа с менюта *Продажби>Документи>Фактура* и *Експедиция за отделен клиент*

При автоматизираното издаване на ФБ при работа с Фактура и Експедиция за отделен клиент системата има възможност да работи в два режима.

Всеки от режимите е добре да бъде обмислен и избран преди реалната работа с модула.

Режим 1 - Директно издаване на ФБ към документите, генерирани от менюта *Фактура* и *Експедиция за отделен клиент*.

Режим 1 е режимът по подразбиране за системата.

Режим 1 е единствения възможен режим при работа с Продажби Basic или Продажби Standard.

Този режим е подходящ:

- когато моментът на плащането, което изисква издаването на ФБ, съвпада с момента на издаване на документ от меню *Фактура* или *Експедиция за отделен клиент* и сумата на плащането съвпада със сумата за плащане по документа

или

- в съществената си част доставките, свързани с плащания, изискващи издаване на ФБ се отнасят до разносна търговия и фискалната касова бележка се издава и се предава на разносвача, който от своя страна я предоставя на купувача при плащането.

При този режим след визуализация на екрана за избор на диапазони на документи, ако избраният (потвърденият) **Начин на плащане** в документа е допустим за издаване на ФБ, се активира чек **Фискален бон**.

Начален номер	Краен номер	Текущ номер	Наименование
0000000001	7999999999	0000000093	Текущ диапазон
8000000000	8999999999	8000000001	Автоматични диапазони

Връзка със склад Автоматично издаване на ПКО **Фискален бон**

Връзка с ПОС терминал

Ако потребителят работещ с менюто **не махне** отметката пред **Фискален бон**, на бутон **Запис** системата записва документа и подава команда към сървъра управляващ ФУ за издаването на:

- Фискален бон – ако сумата за плащане на документа е по-голяма от 0,00 и доставката във връзка, с която се издава документа не попада в

ограниченията на модула. (виж [Ограничения при работа с модул Връзка с ФУ](#))

- Сторно фискален бон – ако документът е Кт известие (виж [Ограничения при работа с модул Връзка с ФУ](#)) Този случай се използва, когато имаме частично връщане на стоки или намаление на данъчната основа на продадени стоки или услуги. В случая на Сторно фискален бон системата изисква въвеждането на допълнителна информация за номер, дата и час на издаване на фискалния бон, по повод на който се издава сторно документът, причината за сторно операцията и индивидуалния номер на фискалната памет от фискалния бон, по който се извършва сторно операцията. За целта системата отваря допълнителен екран, в който тези данни:
 - ◇ се зареждат автоматизирано от системата, ако към Кт известие е посочено Към фактура № и дата (вкл. когато системата работи при настройка Запазване на № на основния документ в „специфична информация“ при издаване на Дт/Кт известие) или
 - ◇ трябва да се въведат на ръка от потребителя, ако не са попълнени тези данни.

Ако данните не се въведат (потвърдят) или се натисне бутон **Отказ** в този екран, системата записва документа, но не подава команда за издаване на Сторно ФБ към ФУ. Ако данните се въведат (потвърдят) и се натисне бутон **Сторно**, системата подава команда за Сторно ФБ към ФУ.

При успешно издаване на ФБ или Сторно ФБ номерът му, датата и часът, индивидуалният номер на фискалната памет на ФУ се записват в БД, към записания вече документ.

Ако потребителят работещ с менюто **махне** отметката пред **Фискален бон**, на бутон **Запис** системата записва документа и НЕ подава команда към сървъра управляващ ФУ за издаване на ФБ.

Внимание! Независимо от ограниченията на работата на модул Връзка с ФУ, Сторно ФБ се предлага да се издаде автоматизирано, ако се анулира документ, за който вече е издаден ФБ.

Допълнителна функционалност към режим 1

Може да се използва само от клиенти на Продажби Standard и Продажби Professional.

Ако работите по схема *Експедиция за отделен клиент*>Фактура и фактурата се издава веднага след записа и разхода по експедицията, можете да насочите автоматизираното издаване на ФБ към фактурата, а не към Експедицията за отделен клиент. За да получите този вариант трябва да активирате настройката **Автоматично издаване на фактура от експедиция за отделен клиент** в *Настройки*>*Продажби*>*Фактуриране*>*Обща*.

При тази настройка системата след успешен запис на Експедицията за отделен клиент и успешен запис на ЕксБ в модул Склад за отразяване на Разход на стоки, вместо да стартира ФБ, отваря попълнен екрана за фактура и след нейния успешен запис следва стандартна процедура за автоматизирано издаване на ФБ от ФУ. Ако откажете издаването на Фактура, системата не стартира автоматизирано издаване на ФБ и такъв може да бъде издаден през **Обработки**>**Преглед на документи**>**Експедиция за отделен клиент** – или като издадете фактура или като изпълните опция на дясна мишка **Издаване на ФБ от ФУ**.

Внимание!

При режим 1 модул **Аванси и плащания** от клиенти не се интегрира с модул **Връзка с ФУ**. При въвеждане на плащания в меню **Плащания от клиенти** или меню **Каса>ПКО, РКО (връзка с клиент), Обобщен ПКО** чек Фискален бон не е активен.

Режим 2 – Автоматизирано издаване на ФБ при ПЛАЩАНЕ на документи издадени в меню **Фактура** или **Експедиция** за отделен клиент чрез меню **Продажби>Обработки>Плащания от клиенти** или модул **Каса** при режим връзка с меню **Продажби>Обработки>Плащания от клиенти**

Режим 2 работи, когато се активира настройката **Издаване на ФБ при регистрация** в модул **Плащания** в **Настройки > Продажби > Продажби > Плащания**.

Режим 2 е възможен **само** за клиенти ползващи **Продажби Professional**.

При този режим модул **Аванси и плащания** от клиенти се интегрира с модул **Връзка с ФУ**.

Внимание! След активиране на тази настройка трябва да излезете напълно от системата, да стартирате системата започвайки от потребител и парола, за да влезете в работа в режим 2.

Режим 2 е подходящ когато моментът на плащането, което изисква издаването на ФБ, **не съвпада** с момента на издаване на документ от меню **Фактура** или **Експедиция** за отделен клиент, или има съществени случаи на отложени и частични плащания, изискващи издаването на ФБ.

Само при работа в този режим ФБ се издават при запис на плащане в модул **Плащания**.

Внимание! Автоматизирано се издава ФБ при плащане, изискващо издаването на ФБ от ФУ по Наредба Н-18, на **Фактура**, **Дт известие**, **Вътрешна фактура** със сума по-голяма от 0,00, **Експедиция** за отделен клиент със сума по-голяма от 0,00. (виж [Ограничения при работа с модул Връзка с ФУ](#))

Автоматизирано се издава **СТОРНО ФБ** при връщане на суми по **Фактури** и **Кт известия**. (виж [Ограничения при работа с модул Връзка с ФУ](#)). Автоматизирано се издава **СТОРНО ФБ** за анулиране на плащания, по които е издаден ФБ преди това, независимо от ограниченията за работа с модул **Връзка с ФУ**.

Когато е активиран този режим, системата не издава автоматизирано ФБ (**Сторно ФБ**) след запис на документите в БД, независимо от посочения в тях начин на плащане. Автоматизираното издаване на ФБ (**СТОРНО ФБ**) се активира в меню **Плащания от клиенти** или **ПКО/РКО (във връзка с Клиент) / Обобщено ПКО** при начини на плащане изискващи издаването на ФБ и след успешен запис на плащането в БД, системата подава команда за издаването на ФБ към ФУ. Издадените ФБ / **СТОРНО ФБ** се записват в БД към записа за плащането и могат да бъдат прегледани в **Продажби > Преглед на документи > Плащания от клиенти**.

Активирането на автоматизирано издаване на ФБ отново става посредством чек **Фискален бон**.

При работа с този режим системата автоматично следи дали към документа, който се плаща, има издаден ФБ, или СТОРНО ФБ и, ако открие такъв, за самото плащане не активира автоматизираното издаване на ФБ / Сторно ФБ.

Продажби>Обработки>Плащания от клиенти

Каса>Документи>ПКО/РКО (с Клиент)/Обобщен ПКО

Внимание!

При работа с режим 2:

1. Не се стартира автоматизираното издаване на СТОРНО ФБ при анулиране на Обобщен касов ордер. За направените записи, ако е допустимо издаването става през **Продажби>Обработки>Преглед на документи>Плащания от клиенти** – опция на дясна мишка **Издаване на ФБ от ФУ**.
2. Не се стартира автоматизирано издаване на СТОРНО ФБ при масово плащане на документи от клиент, ако в масовото плащане имаме документи със сума за плащане по-големи от 0,00 и документи със сума за плащане по-малка от 0,00. В този случай система издава ФБ за плащането на документите със стойност по-голяма от 0,00. А за документите със стойност по-малка от 0,00 прави записи за плащане и сторно ФБ може да бъде допълнително издаден през **Продажби>Обработки>Преглед на документи>Плащания от клиенти** – опция на дясна мишка **Издаване на ФБ от ФУ**.

Допълнителна опция Издаване на ФБ от ФУ

В менюта:

- **Продажби>Документи >Дневни продажби>Преглед;**
- **Продажби>Обработки > Преглед на документи > Фактура;**
- **Продажби>Обработки > Преглед на документи > Експедиция за отделен клиент**
- **Продажби>Обработки > Преглед на документи > Плащания от клиенти**

е добавена опция на дясна мишка - **Издаване на ФБ от ФУ**.

Тази функция е активна, когато са налице следните условия:

- Потребителят, който стартира функцията е с администраторски права;
- Документът не е анулиран и е с вид плащане, за който се изисква издаване на ФБ от ФУ, съгласно Наредба Н-18/2006, т.е. „в брой“ и еквивалентните му;
- Записът, върху който сте стъпили и маркирали, не попада в ограничителните условия за автоматизирано издаване на ФБ или Сторно ФБ (виж [Ограничения при работа с модул Връзка с ФУ](#))

Внимание! Функцията ще позволи издаване на ФБ към документ, включително в случаите, когато има вече издаден ФБ към документа (след предупреждение) или има цялостно или частично плащане към него, за което вече е издаден ФБ през друга функция на системата.

Функцията е целесъобразно да се използва при всички случаи на грешка по време на издаване на ФБ от ФУ, в следствие на което от ФУ е издаден анулиран фискален бон.

Възможни ситуации, в следствие на които може да се използва функцията:

- След проблем с печат на ФБ/Сторно ФБ при свършване на хартията на ФУ;
- Прекъсване на хранването на ФУ, в следствие на което издаването на ФБ не е приключило успешно;
- При недостатъчна касова наличност на ФУ при издаване на Сторно ФБ;

- ФУ е резервирал номер във фискалната памет за ФБ, но печатът е спрял по средата поради друг различен тип грешки;

Функцията се използва, ако се налага, и при:

- Смяна на начин на плащане през преглед на документи;
- Копиране на експедиция за отделен клиент.

Внимание!

Използвайте тази функция в съответния преглед на документи в зависимост от избория режим на работа. Старайте се да не смесвате режимите на работа.

Данъчни групи на стоки/услуги при печат на ФБ

Определянето на данъчните групи на стоки/услуги при печат на ФБ при специфични случаи на начисляване на ДДС и при продажби, извършвани от нерегистрирани лица, е задължително съгласно писмо на НАП ”Този начин на регистриране по данъчни групи е задължителен независимо дали лицето извършващо продажбите е регистрирано или не по ЗДДС (аргумент чл.27, ал.2 от Наредба № Н-18/2006 г.)“

- Препоръчително е при използване на модул Връзка с ФУ от нерегистрирани по ЗДДС лица в Номенклатури на МЗ да се въведе коректно съответната данъчна група (А,Б,Г), съгласно чл.27 от Наредба Н-18/2006.
- Ако в документ за продажба се въведе артикул, за който липсва информация в номенклатурите на стоки/услуги, или се извърши продажба на артикул без код (т.е. въведе се само свободен текст с име на продавания артикул), сумата за него ще се фискализира в група Б, т.е. като стоки/услуги облагани с 20% ДДС.
- При прилагане на специфични режими на начисляване на ДДС от регистрирани по закона лица, доставчикът няма задължение да начислява ДДС, въпреки че стоките/услугите са облагаеми. Например при продажби по чл.163а на зърно или отпадъци; при доставки със специален ред на облагане /продажби на стоки втора употреба/ и др. В този случай в издадената фактура за продажбата не се начислява ДДС, но фискалният бон се издава с фискализирана сума в данъчна група Б - за стоки/услуги облагани с 20% ДДС.
- При частични плащания на документ за продажба за смесена доставка (доставки с 0%, 9% и 20%) с начин на плащане, изискващ издаване на ФБ от ФУ системата няма да издаде ФБ или Сторно ФБ.

Системни функции>Затваряне на ФБ

Тази функция се използва, когато има прекъсване на печата на ФБ по време на издаването му и ФУ остане блокирано. В този случай системата подава команда за приключване на започналия печат, за да се направи опит за отблокиране на ФУ.